

Het Paasevangelie van Marcus eindigt in mineur, het eindigt met verbijstering, met ontsteltenis van de vrouwen.

De boodschap: Hij is niet hier, Hij is verrezen, veroorzaakt paniek in plaats van vreugde. Zij knappen er op af. Het Evangelie van de opstanding is geen kalmerend middel, je voelt je er ook niet direkt van in Halleluïstemming, integendeel, je bent ervan onderste-boven.

Wat doen eigenlijk die vrouwen in dat Evangelie, zo voor dag en dauw op weg naar het graf met geurige kruiden? Waarom niet een van die elf, executeurs testamentair van hun overleden vriend. Daar is wel een plausible reden voor.

Doden-begraven is mannewerk, ook in die wereld.

Dodenbewenen, de zorg voor de dierbare dode, dat is het werk van vrouwen.

Nu nog. In de krant stond deze week dat in het oude Jerusalem 500 Arabische vrouwen, die met kransen op weg waren naar het kerkhof voor een verzetsheld, door de Israëliërs werden verdreven.

Zij, die vrouwen, vertegenwoordigen de hele treurende gemeenschap, de familie in rouw, het volk in zijn verdriet. Hier in het Paasevangelie vertegenwoordigen zij de eerste christengemeente, kort na de dood, na de begrafenis van hun leider.

Het Evangelie zegt dat zij bij het graf gekomen het leeg aantreffen. Hoe leeg, dat is voor ons van geen betekenis, het is een verwoording van het geloof, dat het graf de levende Heer niet kan bevatten. De verbijstering van de vrouwen, hun ontsteltenis, hun paniek vertelt ons wel hoe leeg het hart was van die eerste christengemeente vlak na Jesus' dood. Hoe zijn dood een verschrikkelijke leegte had geslagen in hun leven en hoe alle woorden over opstanding en eeuwig leven, door Jesus bij herhaling gesproken, aanvankelijk niet in staat waren die leegte te vullen.

Deze paasviering roept nog een andere leegte op.

Ook de schepping en de uittochtverhalen kennen hun eigen leegte.

Maar zij eindigen niet in mineur. Het scheppingsverhaal eindigt met God die rust en geniet. Hij overziet het werk van Zijn handen als een boer op zondag.

Daar ligt Zijn schepping, die wereld, nog wel leegten verlaten, maar er is tenminste één mensenpaar om die lege wereld vol te maken. Er wordt nog geen mens vermist.

Ook het Uittochtverhaal brengt ons in de leegte, in de absolute stilte van de woestijn, maar die leegte wordt gevuld met de jubel van de kinderen van Israël.

"Verschenen is de Heer der aarde, de God der mensen, die rotsen verandert in bronnen en vijvers, stenen in water". Zo zingen wij die leegte vol. Ook dat is een jubelend slot, maar zo niet het Paasevangelie. Dat eindigt met verbijstering en ontsteltenis over de leegte, een wereld leeg van Jesus. Zonder Hem is de wereld voor zijn leerlingen erger dan de woestijn.

Het Evangelie wekt de indruk dat de vrouwen daar iets aan willen doen, dat zij die leegte willen vullen met dodenklachten, met hun zorg voor graf en lijk, maar tevergeefs. Dat brengt hun in paniek. Ze zijn te laat. Marcus vertelt elders dat een andere vrouw hen voor is geweest. Zij heeft bij voorbaat Jesus' hoofd tijdens zijn leven gezalfd en Jesus zei: Dat heeft zij gedaan voor mijn begrafenis.

Het gebaar waaruit zoveel liefde en zorg spreekt wordt gewaardeerd, maar zalving van zijn lijk, mummificering van deze dode is bij voorbaat zinloos. Je kunt Hem immers toch niet bij je houden. Bij zijn begrafenis valt de graankorrel - zijn aardse lichaam - in de aarde, voor goed. Maar alles wat aan die graankorrel ontbloeid is, zijn leven, zijn persoon, zijn historische bestaan, zijn naam, kortom: Hij, Hij wordt niet aan de aarde en het bederf prijs gegeven, komt tot onvergankelijk leven.

Die boodschap heeft iets verbijsterends, je kunt ervan in paniek raken, juist degenen onder ons die Hem wellicht het meest zijn toegewijd.

Toch is dit juist het kernpunt van ons geloof, van onze kijk op de wereld, van ons menszijn, ons bezig zijn met de schepping.

Vandaar vannacht dat scheppingsverhaal. Schepping en opstanding, begin en eind van het geloof en omgekeerd en daartussen ligt de bevrijding, de Uittocht.

Zo is er samenhang, overzicht en wellicht ook nieuw inzicht.

God schept de wereld in 7 strofen met een refrein: Zo werd het avond en morgen.....

De schepping begint bij het begin, ruimte wordt geschapen, een platvorm, een dakoor van bomen, planten en dieren. God schept ruimte voor de mens, man en vrouw, gemaakt

naar Zijn beeld en gelijkenis.

Dat wil dan toch zeggen: als er ooit iets van God zichtbaar zal worden in deze wereld, dan door de mens, man en vrouw.

Die mens, zegt een ander verhaal meer schilderachtig, wordt door God uit kleiaarde geboetseerd en als God hem levensadem in blaast, dan staat die mens op, komt over-eind, staat op beide benen, in het paradijs, in de lente, in de tuin van God.

Daarom is de mens een tuinman. De hele wereld zal Gods tuin zijn, zijn paradijs, maar alleen dan als de mens God zichtbaar maakt, op Hem lijkt.

Zo niet, dan is het gauw bekeken, dan wordt de tuin van God een woestijn van mensen. Dan is God niet meer te zien; misschien zijn voetspoor, maar in de mensenwereld straalt Zijn gelaat niet meer op.

Midden in die wereld waarin God onzichtbaar en onvindbaar is, staat dan een mens op, de man uit Nazareth. "Een groot profeet is onder ons opgestaan" zeggen de mensen.

Maar meer dan dat, meer dan een profeet, meer dan een stem van God. Hij is waarachtig de mens naar Gods beeld en gelijkenis, in Hem wordt God opnieuw zichtbaar.

Daarom is zijn geboorte een nieuwe schepping, een oorspronkelijk begin.

In die lange mensengeschiedenis is zijn leven voorbij als een bliksemflits. Nauwelijks wordt hij zichtbaar aan onze horizon of hij is er weer achter verdwenen. Weg, voorbij, als een weerlicht in deze duistere wereld. Hij is voorbij voor we het beseffen.

Maar de keerzijde van zijn voorbijzijn is de opstanding. Tussen zijn verschijnen en verdwijnen, tussen schepping en opstanding, ligt het verhaal van zijn voorbijgaan, zijn exodus, zijn uittocht.

We hebben het vannacht weer gehoord: het grote verhaal van Israels uittocht, boeiend en menselijk en hoe God voorbijging, aan Israël, aan Mozes.

Dat hele verhaal herhaalt zich in Jesus van Nazareth: de vlucht naar Egypte, 40 dagen woestijn, waar zijn menszijn getoetst wordt, waar ook Hij voor de keuze staat: zelf God te zijn of Gods beeld en gelijkenis. Hij kiest het laatste.

Gods naam, Zijn wezen, zegt het Exodusverhaal, is: Ik ben er voor jullie.

Zo leeft ook die man van Nazareth: Ik ben er voor jullie. Daarom zoekt Hij de vrijheid en de ruimte, weg van zijn gebondenheid aan thuis, weg van de slavernij der wet. Zijn leven is een zwerftocht als dat van Israël in de woestijn. Overal toont Hij de mensen Gods ware gelaat en in Jerusalem, middelpunt van de wereld, eindigt zijn Exodus.

Hij waadt er door een rode zee van bloed de leegte tegemoet, de dood, naar de leegte die vol is van God, Wij noemen dat hemel, zijn hemelvaart.

Hij laat een grote leegte achter: de tempel staat leeg (het voorhang scheurt door-midden), het graf staat verlaten en leeg is ook het hart van zijn leerlingen.

Maar de graankorrel is niet tevergeefs in de aarde gevallen. Hij leeft meer dan ooit, bij God wiens beeld hij was in het voorbijgaan: Ik ben er voor U, en aarzelend eerst, maar tenslotte onweerstaanbaar: in de harten van zijn leerlingen.

Na drie dagen pas, drie dagen van vertwijfeling, van doffe ellende, van gapende leegte, maar dan begint alles te herleven, een nieuwe lente, eerst in Galilea, waar Hij het langste rondzwierf, dan over de hele wereld en nu in ons.

Schepping, uittocht en opstanding, dat is ons zicht op de wereld en de mens, een boodschap voor ons, onze eigen geschiedenis geduid en verklaard.

Ook wij zijn geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, zoals alleman, Adam.

Nu weten wij ook wat dat zeggen wil: Ik ben er voor jullie, zo is God. Zo moeten wij leven: er zijn voor elkaar, niet van elkaar, we zijn niet elkaars bezit, maar voor elkaar. Maar daartoe moeten wij eerst bevrijd worden, bevrijd van dat rustige bestaan met goden van goud en beloften. Zo zijn we, vandaag meer dan ooit, geestelijke zwervers geworden, we hebben de ruimte en vrijheid gekozen. We zijn beland in een ruimte vol onzekerheden, een woestijn voor velen, maar we hebben God weer ervaren als een hand die bevrijdt, Iemand die doet wqt Hij zegt.

Zo proberen wij beeld en gelijkenis van Hem te zijn, voor elkaar te bestaan, er voor elkaar te zijn, onze eigen existentie er aan te wagen zoals Hij, in vrees en beven, met verbijstering en soms in paniek, maar in de hoop dat ook ons leven zal verrijzen. Jesus verrijst uit de doden en daarmee verrijst ook de hoop in ons hart.